

Kronika o razvoju nogometa v Škofji Loki

Ob 90-letnici telovadbe in športa v Škofji Loki

Varljivo bi bilo določati datum začetka nogometa v Škofji Loki, saj se je, kar pomnimo, igralo in nabijalo žogo na en gol na prostoru pred klavnico. Tam v glavnem člani loškega sokolskega društva, mladina pa je dnevno zasedala Zvezdo, to je prostor, kjer stoji danes Gasilski dom. Tu se je zbirala mladina iz mesta in okolice ter se zabavala z raznimi igrami, največ pa so igrali nogomet. Prostor Zvezde je bil nekdanj drevored, kar pa mladih igralcev ni motilo, da ne bi bil uporaben tudi za nogometno igrišče. Igrali so kar med gostimi drevesi in na poteh, ki so bile posute z ostrim peskom, kar za bose noge nikakor ni bilo prijetno. Tako je bilo pred letom 1929, ko še nikjer ni bilo videti organiziranega nogometa, njegov začetek pa je vendarle bil.

Za uradni začetek nogometa v našem mestu šteje 23. junij 1929, ko je bil ustanovni občni zbor nogometnega odseka Sokolskega društva Škofja Loka. Pravila za nogometni odsek je predložil Ivo Berčič. Občnega zbora se je udeležilo 44 članov društva, ki so se takoj vsi prijaviли kot aktivni igralci. Odbor tega odseka so sestavljali naslednji člani: predsednik Otmar Sever, podpredsednik in tajnik Ivo Berčič, kapetan moštva in trener Marjan Žigon ter gospodar Janko Primožič. Člani odbora so bili še Franc Dolenc ml., Janko Potočnik, Jože Kavčič, Pavle Kavčič in Henrik Wimer.

Odbor je takoj prešel na delo. Za klavnico jim je Franc Dolenc st. odstopil prostor za igrišče, ki ga je bilo treba splanirati ter označiti. Bilo je nekoliko manjše, kot morajo biti nogometna igrišča, vendar osnovni pogoji za igranje nogometa so bili dani. Publika je gledala tekme s ceste pri Okornu ali ob ograji klavnice.

Na prvi tekmi proti SK Kranj so sokolski nogometaši nastopili v postavi: vratar Vilko Gruden, branilca Pavle Eržen in Marjan Žigon, krilci Pavle Kavčič, Jože Kavčič in Drago

Vrničar, napadalc Janko Šolmajer, Ivo Berčič, Vili Ankele, Drago Karaši in Janko Primožič. Moštvo je uspešno nastopalo na srečanjih s posameznimi klubi z Gorenjskega in iz Ljubljane. Tako je v letu 1929 premagalo SK Kranj s 6 : 4 in 6 : 2, SK Tržič z 12 : 0, SK Medvode z 12 : 0, izgubilo pa z SK Bratstvo Jesenice s 3 : 5.

V letu 1930 je nogometno moštvo odigralo 26 tekem z različnimi klubi z Gorenjskega in iz Ljubljane. Od vseh tekem so jih izgubili samo 7, vse druge pa dobili, čeprav so bili

Škofjeloški nogometaši. Z leve proti desni: 1. Vilko Grudner, 2. Popovič, 3. Nikolič, 4. -, 5. -, Vili Ankele, Marjan Žigon, Pavle Eržen, Primožič, Tone Linke, Niko Kavčič.

njihovi nasprotniki tudi uradno kategorizirani klubi 2. razreda iz Ljubljane. Rezultat te sezone je bil: zabitih golov 172, prejetih pa samo 56. Ker igralci nogometnega odseka Sokola v Škofji Loki niso bili registrirani pri Nogometni zvezi Slovenije, se tudi prvenstev Gorenjske niso udeleževali. Vendar so v prijateljski tekmi porazili gorenjskega prvaka SK Bled z rezultatom 4 : 3. Uspelo pa jim je oživeti delo za nogomet. Članstvo so povečevali novi rezervni igralci: Zoran Deisinger, Jože Pehar, Tine Savnik, Franc Otujac, Franc Ankele in drugi, zato so pred vsako tekmo nastopili tudi z drugim moštvom. Tudi društvena uprava je skrbela za nogometni odsek in v letu 1930 oskrbela dva kompleta nogometnih žog in en komplet dresov za moštvo.

V letu 1931 je odbor odseka spet živahno deloval. Popravili so igrišče, Zoran Deisinger in Pavle Hafner pa sta oskrbela zvišanje ograje pri Okornovem vrtu, ker je žoga za golom stalno uhajala na ta vrt. Igrišče za klavnico je zelo blizu mejilo tudi na reko Selščico in se je marsikatera žoga, ki je med tekmo priletela čez gol, znašla v reki. Da pa ni bilo veliko zamud s pobiranjem žog, ki so našle pot v vodo, je poskrbel Tavčar (Bajbi), ki je bil vedno pripravljen skočiti v vodo in žogo vrniti na igrišče. Če je bila voda narasla, na primer jeseni, je bilo za to treba že precej korajžje.

V letu 1931 so odigrali 13 tekem z različnimi klubi in dosegli dobre rezultate. Pri vsem tem je zanimivo, da je bilo kadra za igranje vedno več in da so se dobri rezultati še nabirali in boljšali pozitivno bilanco. Prvo moštvo loških sokolov je igralo v tekmah z ljubljanskimi klubi SK Sparta 8 : 1, SK Morava 11 : 1, rezervnim moštvom SK Hermes 4 : 4, z uradnim prvakom 2. razreda SK Jadran 1 : 1 in s prvorazrednim klubom SK Grafika 4 : 4 ter s SK Kamnik 2 : 4, SK Bratstvo z Jesenic 5 : 2 in 1 : 2; rezervno moštvo pa je odigralo tekmo

njihovi nasprotniki tudi uradno kategorizirani klubi 2. razreda iz Ljubljane. Rezultat te sezone je bil: zabitih golov 172, prejetih pa samo 56. Ker igralci nogometnega odseka Sokola v Škofji Loki niso bili registrirani pri Nogometni zvezi Slovenije, se tudi prvenstev Gorenjske niso udeleževali. Vendar so v prijateljski tekmi porazili gorenjskega prvaka SK Bled z rezultatom 4 : 3. Uspelo pa jim je oživeti delo za nogomet. Članstvo so

s SK Dunav iz Ljubljane z rezultatom 1 : 8 in proti SK Mladika iz Kranja z 10 : 1.

V poznejših letih je delovanje precej zamrlo, saj je med sokolskimi telovadnimi društvi prevladalo Tyrševo načelo, da nogomet škoduje telovadbi, zato so ga precej omejili oziroma prepovedali. Ob koncu popisa delovanja nogometnega odseka Sokola v Škofji Loki naj pripišem, da od vseh igralcev in drugih članov tega odseka danes ni nikogar več med živimi. Podrobneje pa je o njihovi dejavnosti pisal Ivo Berčič v društvenem Spominskem zapisu ob 25-letnici Sokola v Škofji Loki leta 1931.

Na začetku tega zapisa sem omenil nogometni vrvež mladine v Zvezdi. Tod se je zbirala mladina ne glede na politično pripadnost, zato je bilo tu najbolj živahno. Nastajale so razne mladinske ekipe, ki so svoje moči merile z okoliškimi nogometnimi ekipami: Puštalom, Trato in drugimi manjšimi kraji, saj je takrat že skoraj vsaka vas imela svoje mlade nogometaše. Za igrišča drugje smo uporabljali travnike, vendar dostikrat nismo dokončali tekme, ker so nas lastniki prej napodili z njih. Zagnanost mladih iz Zvezde je bila v letu 1930 tolikšna, da smo ustanovili nogometni klub Zvezda in da je neki naš član izdelal prave značke z zvezdo. Toda to je bilo kakor muhe enodnevnice, kmalu se je vse nehalo. Mladega športnega kadra je bilo torej dovolj, toda ni bilo prave organizacijske perspektive za naprej.

Počasi je pričelo oživljati športno življenje tudi v vrstah članov takratnega Prosvetnega društva v Škofji Loki. Ko je bilo leta 1929 ukinjeno Telovadno društvo Orel, ki se je dotlej ukvarjalo s telovadbo kakor Sokol, je nastalo zatišje, ker je vse kulturno in telovadno življenje kakor izumrlo. Kmalu pa je začel nogomet prodirati tudi v odseke Prosvetnih društev in v letu 1932 že lahko govorimo o prvih nogometnih tekmah med odseki prosvetnih društev Škofja Loka, Žiri, Železniki in Selca ter z odseki drugih sorodnih prosvetnih društev. Nogometnih dresov še niso imeli; igralci Prosvetnega društva Škofja Loka so v začetku imeli črne klotaste hlačke in zelene majice, čevlje pa pač takšne, kakršne si je kdo lahko nabavil. In vendar se je z začetkom teh nogometnih tekem že kalil nogometni kader, ki je pozneje odigral vodilno vlogo v loškem nogometu.

Životarjenje je trajalo do leta 1934, ko se je iz nogometašev Prosvetnega društva ustanovilo nogometno društvo Sora Škofja Loka. Društvo je registriralo prve svoje igralce pri Nogometni zvezi Slovenije. To so bili: Silvo Marguč, Tine Pirc, Ivan Hafner, Rudi Finžgar, Franc Krmelj, Janez Škrli, Marijan Masterl, Franc Škrli, Jože Pokorn, Miha Škrli, Polde Paulus. Prosvetno društvo Škofja Loka je za nogometno igrišče vzelo v najem travnik na Podnu, kjer stojijo današnji dijaški dom in srednje šole. Prvotno je bilo igrišče obrnjeno od poti, ki vodi proti Stari Loki, v smeri Gosarjeve hiše, ko pa je začel klub tekrovati v prvenstvenih tekmah, je bilo igrišče obrnjeno v smer od Šiferrejeve hiše proti starološki cerkvi in je v celoti ustrezalo izmeram nogometnih igrišč.

V letu 1934 smo igrali v glavnem prijateljske tekme, da se je moštvo ustalilo in dovolj okrepiło. Dosegali smo dobre rezultate, čeprav je bilo moštvo zelo mlado. Vendar je najbolj ostala v spominu tekma s SK Hermes iz Ljubljane, ki smo jo pričakovali z velikim strahom in – zmagali s 7 : 3, kar je bila velika moralna podpora naslednjim bojem. V prvenstvu Gorenjske pač nismo takoj posegali po višjih mestih, saj so bila vsa nogometna moštva na

Gorenjskem starejša in bolj rutinirana. S strani Prosvetnega društva je za mlade igralce kot društveni zdravnik skrbel dr. Viktor Kocijančič, ki je bil tudi društveni predsednik.

V letu 1935 je skrb za opremo kluba prevzel Alojz Kmetič, ki je s pomočjo svojih poslovnih prijateljev za moštvo priskrbel nove garniture dresov in čevlje po meri. Nastopili so tudi drugi politični časi in odjuga, ko so začeli k našemu klubu pristopati oficirji in podoficirji Planinskega pešadijskega polka v Škofji Loki. S tem se je klub okreplil, najbolj znani igralci med njimi pa so bili: poročniki Suvajčić, Milenković, Srdanović, Cerkvenik, Trifunović, podoficirji Franković, Ignjatović, Crnobori in drugi. Na ta način je bilo v ekipi dostikrat več oficirjev kot domačih igralcev. Igre same na sebi pa so bile kakovostne, kar je privabilo obilo stalnih obiskovalcev in prijateljev nogometa ne glede na politično prepričanje. Sem in tja je prišel k nam v kaki prijateljski tekmi pomagat igrati tudi kak član enajsterice loškega Sokola, toda to so bili redki primeri. Nekateri naši igralci prvega moštva so imeli svoja stalna mesta: Silvo Marguč srednji napadalec, Tine Pirc levi branilec, Ivan Hafner leva zveza, Rudi Finžgar desni krilec; ti so tudi dosegli najdaljši igralni staž – čez 13 tekmovalnih sezon (čez 13 let aktivnega igranja).

V letu 1938 so po vojaških direktivah prenehali z aktivnim igranjem v našem klubu vsi oficirji in podoficirji loške garnizije. Kljub tem spremembam pa moštvo ni utrpelo veliko na udarnosti, saj so se klubu pridruževali novi igralci iz Škofje Loke in okolice. Moštvo je imelo redne treninge, ki so jih vodili delno domači igralci, občasno pa smo dobili kakega tujega trenerja iz Ljubljane. Slačilnico smo imeli ob igrišču, za umivanje pa smo uporabljali mrzlo Soro, ki je tekla za igriščem. Ker se je med vojno izgubila vsa dokumentacija o delovanju kluba, ni mogoče postreči s posameznimi tekmovalnimi rezultati. V glavnem je bil NK Sora pred vojno kar močan klub, na Gorenjskem med najmočnejšimi.

Napad nacistične Nemčije na Jugoslavijo in okupacijska doba od 1941 do 1945 je zatrla obetavno rast loškega nogometa. čeprav so se nemški oblastniki trudili, da bi ohranili pri življenju vsaj nogomet, je le-ta z rastjo vpliva narodnoosvobodilnega boja počasi ugašal. Spočetka je veljalo, da je iz nesodelovanja z okupacijsko oblastjo izvzeta samo udeležba v nogometu. Tako se je rodilo športno društvo, ki je zajelo deloma lahkootlete, v glavnem pa nogometaše. V loški ekipi so takrat igrali: Stane Grundner, Drago Volenc, Urh Kalan, Stane Rešek, Lojze Berčič, Stane Konstantin, Ivan Kusterle, Jože Jenko, Tone Gruden, Tone Poljanec, Franc Mrak, Milan Osovnikar, Matija Trepše, Silvo Marguč, Ivan Hafner, Tine Pirc, Franc Škrli, Rudi Finžgar ter Bajželj, Gros in Penko iz Stražišča. Odigranih je bilo precej nogometnih tekem, ekipa je sodelovala v prvenstvu Gorenjske ter z nogometaši iz Feldkirchna in Borovelj. Tekme so bile dobre, saj so slovenski igralci Nemcem povsod pokazali gorenjsko trmo ter v glavnem zmagovali. Naš izlet na tekmo v Feldkirchen ali Borovlje je bil dobra slovenska nacionalna manifestacija, saj je nogometaše spremljalo tudi do 80 ali več navijačev, ter smo res imeli srečo, da smo jo poceni odnesli iz teh krajev. V letu 1943 so teror, aretacije in drugo nasilje nad prebivalstvom utišali tudi nogomet, saj so številni aktivni igralci odšli v partizane, v boje z nemškim okupatorjem. V teh bojih ali kot žrtve nacističnega terorja so preminuli naslednji loški nogometaši: Janez Škrli, ki je padel

kot jugoslovanski vojak leta 1941 pri Ptujju, Vilko Grundner in Pavel Eržen, ki sta umrla v koncentracijskem taborišču, ter Peter Kavčič, Jože Kavčič, Polde Paulus, Stane Paulus, Franc Krmelj, Jože Krmelj in Franc Bernik, ki so padli v partizanih.

Zmaga svobodoljubnih sil nad mračnimi silami fašizma in nacizma je zatiranim in preganjanim narodom Evrope zopet vrnila svobodo, zato je bil sončni 9. maj 1945 tudi za mesto Škofja Loka izjemno prazničen. Ljudje so verovali v novo in boljšo prihodnost, družbeni preporod in socialno pravičnost; želja po ustvarjalnem delu je kipela povsod. Tako so tudi športniki in telovadci začeli s svojim delovanjem že 30. septembra 1945, ko je bilo ustanovljeno društvo TVD Partizan Škofja Loka. Prvotna pravila so namreč v sestavu tega društva združevala tako telovadbo kot tudi vso drugo športno dejavnost, saj so se ustanovile naslednje sekcije: telovadna, nogometna, lahkootletska, drsalna, smučarska, strelska, fotografska in sekcija za letne igre. V odboru društva so bili: Adolf Gerjol kot predsednik, tajnik Tine Pirc, blagajnik Andreja Šifrer ter posamezni referenti, ki so odgovarjali za svoje sekcije. Nogometno sekcijo sta zastopala Martin Savnik in Andrej Balderman. Čeprav je bilo v sestavu društva mnogo sekcij, vendar ne moremo trditi, da bi bile vse aktivne, zato so nekatere polagoma začele ugašati ter sta pod okriljem društva ostali le še telovadna in nogometna sekcija.

Nogometna sekcija je leta 1945 ponovno oživila ter se je udeleževala vseh obveznih tekmovanj za prvenstvo Gorenjske. Staremu igralskemu kadru so se pridružili še novi in uspehi so bili vidni. Prvo moštvo je dvakrat osvojilo prvenstvo Gorenjske, leta 1947 in 1953. Tudi mladinsko moštvo, v katerem so med drugimi igrali Ludvik Dagarin, Stane Hribernik, Niko Jesenovec, Janez Trojar, Anton Dolenc, Peter Poljanec, Igor Mlakar in drugi, je nizalo uspehe ter leta 1953 in 1954 tudi osvojilo prvenstvo Gorenjske. Razmere za uspešno delovanje so bile veliko boljše, saj so bile vse tekme na novem nogometnem igrišču v Puštalu. To igrišče je prvenstveno za telovadne nastope Sokola zgradil mecen sokolskega društva v Škofji Loki Franc Dolenc iz Stare Loke in do leta 1941 telovadišča ni smel uporabljati nihče drug kot telovadci. Prve nogometne tekme so bile na njem šele v letu okupacije 1941.

Leta 1948 so se nogometaši preimenovali v ŠD Ločan ter pod tem imenom zastopali nogomet Škofje Loke. Moštvo je igralo v drugi slovenski ligi z večjimi ali manjšimi uspehi, po izpadu iz te lige leta 1949 pa je moštvo spet nastopalo v gorenjskem prvenstvu. Tu sta prvo in mladinsko moštvo v sezoni 1953/54 osvojili drugo mesto in prvo moštvo leta 1960 tretje mesto, v tekmovanju za jugoslovanski nogometni pokal pa so se po zmagah proti NK Jesenice s 4 : 1 leta 1957 uvrstili v četrtfinale in s 4 : 3 leta 1960 v osmino finala.

V letu 1969 se je prvo moštvo kvalificiralo v slovensko consko ligo zahodne skupine, in spet pod novim imenom – NK LTH. Od leta 1976 dalje je klub tekmoval s tremi selekcijami v medobčinski nogometni ligi Gorenjske, kjer je dosegal zelo dobre rezultate, predvsem članska ekipa, ki jo je nekaj let uspešno vodil Roman Jemec. Nekaj loških igralcev pa je uspešno igralo tudi pri NK Ilirija v Ljubljani in NK Triglav v Kranju. Podrobnejše poročanje o povojnem razvoju pa prepuščam mlajšemu kronistu.